

INÉS, AL CIM

**Josep Maria
Salvatella**

Escriptor

M'he entretingut a comptar-los, plana per plana, amb santa paciència. Passen de cent cinquanta els homes i dones que he conegut personalment i poden –o podrien, si visquessin– reconèixer-me pel carrer. Polítics, escriptors, mestres, pintors, músics, historiadors, periodistes i activistes culturals són les professions que, per aquest ordre, s'emporten la palma. En diré només un de cada grup, respectivament: Pere Purcallas, Montserrat Vayreda, Joan de Déu Cañigüeral, Josep Martínez Lozano, Carles Coll, Narcís Puigde-

vall, Josep Capella i Josep M. Joan...

Estic parlant, des d'un punt de vista exclusivament personal, del llibre d'Inés Padrosa Gorgot, *Diccionari biogràfic de l'Alt Empordà*, una obra que, com molts ja sabeu, va ser presentada al Teatre Jardí a primers d'octubre. Després d'aquell acte rebossant de gent, un èxit de convocatòria, he estat fora una colla de dies –Castella endins– i, per allò de deixar la feina enllestida amb temps, qüestió de dates, i per no fallar-li al director, no n'havia pogut parlar. Ara, sí. Parlem-ne, doncs, que ja és hora.

En primer lloc, no és una sorpresa, el llibre, com a mínim, no és una sorpresa total, ja que coneixíem des de fa uns anys una altra mostra de la tenacitat, la fe i l'empenta de la Inés: *Bibliografia interdisciplinària de l'Alt Empor-*

«M'agradaria que la Inés volgués explicar-me d'on ha tret l'empenta per fer el cim en aquesta arriscada expedició d'alta muntanya»

dà, ressenya dels escrits publicats sobre els nostres pobles. Són obres, aquestes, que consagren un investigador. Només en el *Diccionari biogràfic*, el que ara ens ocupa, més de nou-centes pàgines i uns dos mil personatges, tot circumscrit en una sola comarca, la nostra, l'Alt Empordà. Aquesta plana tan celebrada, tan literària, voltada de muntanyes –les Salines, l'Albera, el Montgrí–, decantada de ponent a llevant i que aboca les seves aigües vers l'antiga Mediterrània, amb el cap de Creus, èpic, i la badia de Roses, bucòlica, en el retall de la costa.

Sé que la Inés Padrosa serà –o

ha estat ja- criticada per força gent. Gent que no s'hi han trobat, en la relació d'empordanesos destacats, i esperaven ser-hi. O aquells que opinen que n'hi falten alguns o n'hi sobren d'altres. Les enveges, després... Tot això sempre serà opinable, ja ho sabem. També n'hi ha que, amb un somriure sota el nas, diuen que el llibre es vendrà molt, perquè el compraran tots els biografiats o les seves famílies. Segurament és cert, això... Ara, la feina immensa, d'anys i anys, de notes, de fitxes, d'ordenació, de correcció, d'inclusió de noves dades o de nous personatges, aquell fer i desfer, me l'imagino apassionant, intensíssim, però també esgotador. Jo, francament, malgrat que m'agrada molt escriure i hi he dedicat força hores, em considero incapaç d'assumir una tal feina.

Per això, perquè ha fet un llibre

que jo no puc fer, que no sé fer, vaja, vull felicitar efusivament la Inés. Sé que molts ja ho deuen haver fet i em poso a la cua. La seva és una tasca important, d'aquelles que queden, una referència sempre a punt. L'Empordà -per a mi, sempre el del nord, naturalment- té una força especial, un aire hipnòtic. És allò, tan repetit, del tòpic de la tramuntana?... Al Parlament, quan deia alguna atzagaiada per despertar el personal -sobretot en les sessions de pressupostos, tan llargues-, em comentaven després, pels passadissos, que estava tocat per la tramuntana. I és que l'escena era ben bé aquella que descriu l'haikú de Rubert de Ventós: "La pluja cavalcava a la teulada./ A baix, la xerrameca que decau./ Són les sis tocadés./ A l'escó penja un diputat"... Potser no és políticament correcte esmentar

aquests versos, ara, en plena desafecció. En fi, si no és pels efectes de la tramuntana, m'agradaria que la Inés volgués explicar-me d'on ha tret l'empenta per fer el cim en aquesta arriscada expedició d'alta muntanya.

Les opinions alienes tenen un valor afegit, no en podem dubtar. El *Diccionari*, segons escriu el polític Lluís M. de Puig, fill de Bàscara, a la presentació, "ens acosta fonamentalment a l'Alt Empordà real, tangible, sense afegits d'ordre faulesc ni deformacions simpàtiques. L'Empordà tal com és, els empordanesos tal com som, pel que hem fet".

Recordem, per altra banda, l'opinió de Walter Benjamin, esmentada per l'autora castellonina: "És una labor més àrdua honorar la memòria dels éssers anònims que la de les persones cèlebres".